

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 1Co/846/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7113230315
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 02. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ladislav Cakoci
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2016:7113230315.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v právnej veci žalobcu PROFÍ CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pribinova č. 25, IČO: 35792752, zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Kubániho č. 16, IČO: 47233516, proti žalovanej Y. Q., nar. X.X.XXXX, bytom v L., T. Č.. X, o zaplatenie 405,38 eura s prisl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného Košice I zo dňa 17.6.2014 č.k. 17C/40/2014-34 takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok a vec v r a c i a súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom žalobu zamietol a žalobcovi náhradu trov konania nepriznal.

Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobca sa podanou žalobou domáhal, aby súd zaviazal žalovanú na zaplatenie sumy 405,38 eura, zmluvnej pokuty vo výške 0,065 % denne a úrokov z omeškania vo výške 3,275 % ročne zo sumy 22,14 eura od 11.9.2011 do 9.10.2011, zo sumy 22,14 eura od 11.2.2012 do 12.2.2012, zo sumy 16,30 eura od 13.2.2012 do 13.5.2012, zo sumy 11,30 eura od 14.5.2012 do 7.6.2012, zo sumy 9,30 eura od 8.6.2012 do 14.6.2012, zo sumy 0,30 eura od 15.6.2012 do 11.7.2012, zo sumy 22,14 eura od 11.3.2012 do 11.7.2012, zo sumy 7,44 eura od 12.7.2012 do 15.8.2012, zo sumy 0,44 eur od 16.8.2012 do 10.9.2012, zo sumy 22,14 eura od 11.4.2012 do 10.9.2012, zo sumy 12,58 eura od 11.9.2012 do 8.10.2012, zo sumy 22,14 eura od 11.5.2012 do 8.10.2012, zo sumy 9,72 eura od 9.10.2012 do 12.11.2012, zo sumy 420,66 eura od 17.5.2012 do 12.11.2012, zo sumy 405,38 eura od 13.11.2012 do zaplatenia tak, že tieto úroky z omeškania a táto zmluvná pokuta spolu neprevýšia sumu 390 eur a odo dňa nasledujúceho po dni, v ktorom celková suma tohto úroku z omeškania a tejto zmluvnej pokuty dosiahne sumu 390 eur len 9 % ročné úroky z omeškania zo sumy 405,38 eura do zaplatenia ako aj nahradiť trovy konania a to titulom nesplateného revolvingového úveru. Pri rozhodovaní mal súd za preukázané, že žalobca so žalovanou uzatvorili dňa 17.8.2010 Zmluvu o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX, na základe ktorej žalobca poskytol žalovanej úver vo výške 390 eur. Poskytnutý úver spolu so 70,01% ročným úrokom sa žalovaná zaviazala splatiť v 36 mesačných splátkach (vrátane úrokov) vo výške 22,14 eura, t.j. spolu 797,04 eura. Na základe žiadosti žalovanej sa žalobca so žalovanou dohodli na odklade splátok č. 13,14,15 pôžičky a tieto sa žalovaná zaviazala splatiť ako splátky č. 37,38,39. Podľa karty klienta žalovaná sa dostala do omeškania s úhradou splátok úveru pri splátke č. 12, celkovo doposiaľ zaplatila sumu 391,66 eura. Žalovanej bolo dňa 30.4.2012 doručené oznámenie o zosplatení úveru zo dňa 24.4.2012, v ktorom bolo uvedené, že je v omeškaní s úhradou splátky č. 17, 18 a 19, že aktuálne omeškanie najstaršej splátky je 74 dní a že v prípade ak sa žalovaná dostane do omeškania s úhradou splátky o viac ako tri mesiace a uplynie 15 dní od doručenia tohto oznámenia, stanú sa splatnými všetky záväzky zo zmluvy (v danom prípade k 15.5.2012).

Súd prvého stupňa s poukazom na § 52 ods. 1, 9, § 565, § 3 ods. 1, § 39, § 544 ods. 1, 2, § 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka, § 1 ods. 2, § 2 písm. a/, b/ zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, § 3, § 3a nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. žalobu v celom rozsahu ako nedôvodnú zamietol.

Konštatoval, že v zmluve o pôžičke bola dojednaná úroková miera vo výške 70,01%, pričom v čase uzavretia predmetnej zmluvy pri nových obchodoch - spotrebiteľských úveroch poskytovaných bankami domácnostiam predstavovala v priemere 11,76 % ročne, teda dojednaný úrok vo výške 70,01 % ročne podstatnou mierou prekračoval horný limit obvyklej úrokovej miere, a to viac ako šesťnásobne. V rozpore s dobrými mravmi podľa súdnej praxe je spravidla taká výška úrokov dojednaná v zmysle § 658 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru obvyklú v čase ich dojednania stanovenú najmä s prihliadnutím na najvyššie úrokové sadzby uplatňované bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek. Navyše je potrebné prihliadnuť na skutočnosť, že dlžník uzatvára zmluvu o pôžičke často práve z dôvodov svojej inak neriešiteľnej situácie. Nezodpovedá preto všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby dlžník v takejto situácii poskytoval veriteľovi neprímerané až úžernícke úroky, čo odporuje dobrým mravom. Z tohto dôvodu považoval súd predmetnú zmluvu, ktorá je svojím obsahom zmluvou o spotrebiteľskom úvere, v časti týkajúcej sa výšky úrokov za absolútne neplatnú (§ 3 ods. 1 a § 39 OZ). Ďalej súd uviedol, že z pôžičky vo výške 390 eur žalovaná doposiaľ uhradila 391,66 eura, teda istinu už splatila a nakoľko súd ustálil, že predmetná zmluva o úvere je v časti dojednaných úrokov neplatná, potom bola povinná uhradiť úver vo výške 390 eur v 36 splátkach po 10,83 eura (nie po 22,14 eura). Žalovaná prvých 11 splátok v dojednanej výške uhrádzala predčasne a k 10.9.2011 mala uhradených 243,54 eura (11 x 22,14 eura), keď podľa súdu mala mať uhradených 129,96 eura (12 x 10,83 eura). Suma 243,54 eura vystačuje na viac ako 22 splátok po 10,83 eura splatných do 10.7.2012, teda nebol dôvod na zosplatnenie úveru. K splatnosti 23. splátky dňa 10.8.2012 mala žalovaná uhradených už ďalších 58,98 eura, spolu 302,52 eur, čo predstavuje takmer 28 splátok po 10,83 eura a k splatnosti 28. splátky dňa 10.1.2013 už bola uhradená celá istina úveru. Súd preto dospel k záveru, že žalovaná nebola v omeškaní so splácaním úveru, teda žalobcovi nevznikol nárok na zmluvnú pokutu dojednanú pre prípad omeškania ani na úroky z omeškania a žalobu teda v celom rozsahu ako nedôvodnú zamietol.

O trovách konania rozhodol súd podľa § 151 ods. 1 a § 142 ods. 1 O.s.p. a neúspešnému žalobcovi nepriznal právo na náhradu trov konania. Nakoľko žalovaná nežiadala rozhodnúť o povinnosti nahradiť jej trovy konania, súd o jej trovách nerozhodoval.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca a navrhol napadnutý rozsudok zmeniť a žalobe v celom rozsahu vyhovieť alebo napadnutý rozsudok zrušiť v celom rozsahu a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Zároveň si uplatnil trovy odvolacieho konania pozostávajúce zo zaplateného súdneho poplatku za odvolanie a náhradu trov právneho zastúpenia v odvolacom konaní. Namietal tú skutočnosť, že dohoda o odplate /úroku/ by mala byť neplatnou, pretože súd vec právne posúdil len podľa § 39 Občianskeho zákonníka a pritom otázka odplaty za požičanie peňažných prostriedkov na základe spotrebiteľskej zmluvy je upravená osobitným ustanovením a to § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka, ktoré súd vôbec neaplikoval a dospel tak k predčasným záverom. Súd navyše ponechal stranou príslušné ustanovenia upravujúce spotrebiteľské zmluvy (§ 52 a nasl. Občianskeho zákonníka). Ďalej uviedol, že zo znenia ustanovenia § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka vyplýva, že odplatu dohodnutú v zmluve nie je možné porovnávať s úrokovými sadzbami bánk. Inak by zákonodarca zvolil riešenie, že by namiesto finančného trhu použil pojem „bankový sektor“, „odplata bánk“ a podobne. Keďže tak ale nespravil, tak potom nie je možné ísť proti jednoznačne znejúcemu textu právneho predpisu. Okrem toho, zákonodarca výslovne určil aj to, že pri porovnávaní sa majú zobrať do úvahy najmä finančná situácia spotrebiteľa, spôsob a miera zabezpečenia záväzku, objem poskytnutých prostriedkov a lehota splatnosti, čo súd prvého stupňa tiež nerespektoval. Poukázal aj na dôvodovú správu k zákonu č. 129/2010 Z.z. v ktorej je uvedené, že podstatným prevýšením obvyklej odplaty je také, ktoré nepresahuje 20 - 25% nad bežnú odplatu. V období, kedy došlo k uzavretiu zmluvy o revolvingovom úvere, bola priemerná odplata na úrovni 44,57 %. Hodnota odplaty dohodnutá v zmluve (RPMN úveru 65,29 %) teda uvedenú hranicu podstatným spôsobom neprevyšovala, preto záver súdu nie je správny a zákonný. V závere uviedol, že účastníci konania sa dohodli na odplatnom požičaní peňažných prostriedkov (podľa § 497 a § 502 Obchodného zákonníka). Zmluva o úvere je odplatnou zmluvou a na jej uzavretie je potrebná dohoda o podstatných náležitostiach, ktorými je dojednanie záväzku veriteľa poskytnúť dlžníkovi peňažné prostriedky, stanovenie sumy týchto peňažných prostriedkov a záväzok dlžníka peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky. Samotné dojednanie o výške úrokov nie je podmienkou pre vznik zmluvy o úvere, súd mal preto presne určiť aká časť je v súlade a aká v rozpore so zákonom.

Žalovaná sa k odvolaniu nevyjadřila.

Na základe podaného odvolania odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok a konanie mu predchádzajúce podľa § 212 ods. 1, 3 O.s.p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania postupom podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že nie sú splnené podmienky pre potvrdenie ani pre zmenu rozhodnutia, pretože súd prvého stupňa zaťažil rozhodnutie vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Po preskúmaní napadnutého rozsudku a s poukazom na odvolanie, odvolací súd zistil, že súd prvého stupňa predmetný spotrebiteľský úver posudzoval z hľadiska prijateľnosti zmluvných podmienok porovnaním priemernej úrokovej miery bánk v čase uzavretia zmluvy. Z uvedeného je zrejmé, že platnosť zmluvy v tejto časti posudzoval súd prvého stupňa podľa ust. § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 30.5.2010. S týmto právnym posúdením sa odvolací súd nestotožňuje. Zmluva bola medzi účastníkmi uzavretá dňa 17.8.2010 a teda jej obsah je potrebné posudzovať podľa právnej úpravy účinnej v čase jej uzavretia.

Podľa ust. § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 31. 5. 2010 ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov a nejde o spotrebiteľský úver podľa zákona o spotrebiteľských úveroch, nesmie odplata podstatne prevyšovať odplatu obvyklé požadovanú bankami za spotrebné úvery v mieste bydliska spotrebiteľa a v čase uzavretia zmluvy.

Podľa ust. § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 1.6.2010 ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata podstatne prevyšovať odplatu obvyklé požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch. Pri posudzovaní obdobnosti prípadov sa prihliada najmä na finančnú situáciu spotrebiteľa, spôsob a mieru zabezpečenia jeho záväzku, objem poskytnutých peňažných prostriedkov a lehotu splatnosti.

Novela Občianskeho zákonníka (zákon č. 129/2010 Z.z.) s účinnosťou od 1.6.2010 zmenila znenie ust. § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka. Zásadná zmena spočíva v tom, že v tomto odseku sa nepoužíva pojem „zmluva o spotrebiteľskom úvere“, za ktorú možno považovať iba zmluvu, ktorá je uzavretá v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch, ale používa sa širším pojem, a to „spotrebiteľská zmluva“, predmetom ktorej je poskytnutie peňažných prostriedkov. Nie všetky zmluvy, ktorých predmetom je poskytnutie peňažných prostriedkov sú zároveň spotrebiteľskými úvermi v zmysle uvedeného zákona, ale naopak platí, že každá zmluva o spotrebiteľskom úvere je zmluvou spotrebiteľskou, predmetom ktorej je poskytnutie peňažných prostriedkov. Zákon o spotrebiteľských úveroch upravuje spôsob ako sa vypočítajú celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom. V zmysle § 12 písm. g/ cit. zákona sa za takéto náklady považujú všetky náklady vrátane úrokov, provízií, daní a poplatkov akéhokoľvek druhu, ktoré spotrebiteľ musí zaplatiť v súvislosti so zmluvou o spotrebiteľskom úvere okrem notárskych poplatkov.

S poukazom na tento záver je pri posudzovaní výšky odplaty za poskytnutý úver predovšetkým potrebné vyporiadať sa so základnou otázkou, či sa jedná o úver spotrebiteľský a v takom prípade je potrebné túto otázku posudzovať podľa cit. ust. zákona o spotrebiteľských úveroch. Iba v prípade, ak sa nejedná o spotrebiteľský úver prichádza do úvahy aplikácia ust. § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka v uvedenom novelizovanom znení od 1.6.2010.

Pokiaľ teda súd prvého stupňa pri svojich právnych záveroch uvedené zákonné ustanovenia úplne pominul je jeho rozhodnutie predčasné a teda aj nesprávne. S poukazom na tieto dôvody neostávalo odvolaciemu súdu iné ako rozsudok súdu prvého stupňa zrušiť podľa § 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p. a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Po vrátení veci bude povinnosťou súdu prvého stupňa opätovne posúdiť nárok žalobcu, čo do výšky odplaty za poskytnutie úveru podľa správneho právneho predpisu v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy, a to v súlade so správnym názorom odvolacieho súdu vysloveného v tomto zrušujúcom uznesení.

Odvolačí súd považuje za potrebné poukázať navyše na okolnosti bez vyporiadania s ktorými nemožno jednoznačne uzavrieť ani skutočnosť, či došlo k platnému uzavretiu zmluvy. Poukazuje v tomto smere na formu akou bola zmluva uzavretá, keďže písomnosť nachádzajúca sa v spise na č.l. 5 je potrebné hodnotiť podľa jej obsahu, ako aj označenia ako žiadosť o poskytnutie revolvingového úveru. Ide teda o jednostranný úkon spotrebiteľa a samotný vznik zmluvy ako dvojstranného právneho úkonu je upravený v zmluvných dojednaniach Zmluvy o revolvingovom úvere a to v bode 2.1 a 2.2 (č.l. 6), z ktorých vyplýva, že za moment uzavretia zmluvy je potrebné považovať oznámenie veriteľa o schválení úveru, ktoré má obsahovať konkrétne vymedzené náležitosti. K vyhodnocovaniu zmluvných podmienok ako podkladu pre rozhodnutie o nároku žalobcu je teda možné pristúpiť až potom, keď súd dospeje k nepochybnému záveru, že došlo k platnému uzavretiu zmluvy (ako dvojstranného právneho úkonu) v zmysle vyššie uvedeného postupu.

S poukazom na tieto závery neostávalo odvolaciemu súdu iné ako rozsudok súdu prvého stupňa zrušiť podľa ust. § 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p. a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Po vrátení veci bude povinnosťou súdu prvého stupňa vyporiadať sa s otázkou platného uzavretia zmluvy a v prípade kladného záveru v tejto otázke výšku odplaty za poskytnutý úver vyhodnotiť v súlade s platnou zákonnou úpravou v jej účinnom znení ku dňu uzavretia zmluvy.

V súlade s ust. § 224 ods. 3 O.s.p. bude povinnosťou súdu prvého stupňa v novom rozhodnutí rozhodnúť aj o trovách odvolacieho konania.

Toto uznesenie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Košiciach v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.